

Jenni Pitko vihr

Kirjallinen kysymys vesivoiman lisärakentamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Hallitus on ilmaissut ohjelmassaan halukuuden lisätä vesivoimaa. Yksi keskeinen alue vesivoiman lisärakentamisen kannalta on Kemijoki. Kemijoki Oy on pitkään kaavaillut uuden, Sierilän voimalan rakentamista Rovaniemen Oikaraiseen. Lisäksi Kemijoen ja sen sivujokien osalta suunnitellaan myös pumppuvoimaloiden rakentamista nykyisten voimaloiden lisäksi.

Kemijoen vesivoiman lisärakentaminen aiheuttaisi uusia, vakavia haittoja joen arvokkaalle luonnolle. Kemijoen keskiosa on toistaiseksi säästynyt rakentamiselta, ja tuo rakentamaton keskiosa on yhteydessä Natura-suojeltuun Ounasjokeen. Sierilän voimalaitoksen alle jäisi ainutlaatuinen luontoympäristö, josta on löydetty lukuisia uhanalaisia ja EU:n luontodirektiivin suojelemia lajeja.

Hallitus on ohjelmassaan sitoutunut pysäyttämään luontokadon. Vesivoiman lisääminen on toimi tätä tavoitetta vastaan. Luonnon monimuotoisuuden hupenemista ei ole saatu pysäytettyä, mutta silti hallitus kaavailee toimia, jotka heikentävät luonnon tilaa entisestään. Kestävän energiantuotannon tukemisessa tulisi noudattaa myös niin sanottua ei merkittävää haittaa -periaatetta, jonka mukaan uudet toimet eivät saa haitata esimerkiksi luonnon monimuotoisuutta.

Vesivoiman lisärakentamisesta ja sen luontovaikutuksista huolestuneena jätin aiheesta kirjallisen kysymyksen KK 130/2023 vp. Kysyin siinä, suunnittelee ko hallitus valtion rahoituksen myöntämistä Kemijoki Oy:n Sierilä-hankkeelle. Vastauksessa kysymykseen ministeri Mykkänen totesi, että energiatukea ei voida myöntää vesivoimahankkeille, koska näin on säädetty valtioneuvoston asetuksessa energiatuen myöntämisen yleisistä ehdoista vuosina 2023—2027. Vastauksen mukaan Kemijoki Oy oli kuitenkin jättänyt valtiolle tukihakemuksen.

Nyt hallitus on muuttanut valtioneuvoston asetusta. Hallitus on päätöksellään kumonnut vielä lokakuussa 2023 voimassa olleet säännökset asetuksen 5 §:n 6 momentissa, jotka kieltävät vesivoiman tukemisen energiatuella. Päätöksestä annetussa tiedotteessa korostetaan vesivoiman mahdollisuuksia ja hallitusohjelman positiivista suhtautumista vesivoimaan.

Hallituksen tekemä muutos antaa syytä olettaa, että vesivoimalle aiotaan nyt kuitenkin osoittaa valtiontukea.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 240/2023 vp

Aikooko hallitus myöntää valtion rahoitusta Sierilän voimalaitosta ja Kemijoen pumppu-voimaloita varten?

Helsingissä 20.12.2023

Jenni Pitko vihr